

1477 1. Beh. af Lovf. om Bes. af Sognepræsteembeder i Folketiden.

1478

den anden Saldeel. — En anden Bemærkning, jeg vilde gjøre, angaar et enkelt lille Punkt, som nærmest kan henføres til Slutningen af det 6te Lovstykke; jeg mener dermed Valgdagen. Der er ikke i Lovforslaget bestemt Noget om, paa hvilken Ugedag Valget skulde foregaa, men der har i Løbet af forrige Aar været yttret den Mening, at Søndagen vilde være den mest passende Dag dertil, nærmest af Hensyn til de Borgere, som i inderste Forstand taltes Arbejdere, og jeg har ikke, uagtet jeg har spejdet derefter, kunnet finde nogen begrundet Indvending derimod. — Det var altsaa disse to Hensyn, jeg vilde fremdrage: For det Første Hensynet til, hvad vi kalde det svagere Køn, og for det Andet Hensynet til de mindre Bemidlede i Samfundet, som vi i mere indskrænket Forstand kalde Arbejdere; thi vi ere jo Alle, eller bør i alt Fald være det, Arbejdere i videre Forstand.

S. Jørgensen: Jeg skal ikke gaa saa vidt som den ærede Taler, der nu satte sig, men jeg skulde være meget fornøjet, hvis dette Lovforslag kunde blive til Lov i den Skikkelse, hvori det nu foreligger, thi det er virkelig ubehøvet, at vi saaledes det ene Aar efter det andet skulle vedblive med at behandle den Slags Lovforslag, uden at de blive til endelig Lov. Dette er efter min Mening Noget, hvortil den ærede Minister ogsaa maatte tage Hensyn, thi det forekommer mig, at det ogsaa for hans Vedkommende er ubehøvet saaledes det ene Aar efter det andet, at behandle forskellige Lovforslag, uden at der kommer det Allermindste ud af dem. Den ærede Ministers Optraeden her er saa meget mere forunderlig, som han ofte har vist sig meget velvillig ligeoverfor Menigheder, der ere indkomne med Andragender om at faae den eller den til Præst, idet han har givet dem den Maad, de ønskede, men ligeoverfor Folkethinget er hans Stillingen anden; han vil ikke give Befolkningen en Ret til at blive meddelagtig i Valget af Præsterne. Det gaar med den høitagtede Minister som med de humane Gudseiere, de have ofte vist sig velvillige ligeoverfor deres Fæstebønder ved at ville selge dem Fæstegaardene paa moderate Betingelser; men naar der har været Tale om at vedtage en Lov om at give Fæstebønderne en Ret til at faae deres Fæstegaarde tilkjøbt, har det ofte vist sig, at Ingen har været mere modvillig end disse Gudseiere. Saaledes gaar det som sagt ogsaa med den høitærede Minister, naar der er Tale om at give os en Ret til at være meddelagtige i Valget af vore Præster, kan han ikke være med. Da den høitagtede Minister i sin Lid fremkom

med sit eget Lovforslag, gif han ud fra, at Menighedsudvalget skulde være enig, og hvis det ikke var det, vilde han ikke love at tage noget Hensyn dertil. Den ærede Minister mente alligevel ifjor, at dette Lovforslag var et Skridt fremad, ja, jeg tror endog han tillod sig at sige, at det var et ikke ringe Skridt fremad, og i det Stykke vilde den høitagtede Minister ikke lade sig sige Noget, thi han havde Kendskab til Forholdene. Det var ikke blot theoretiske Betragtninger, hvortil han støttede sig, men der var kommet en Mangfoldighed af Deputationer til ham, og han kjendte Snefe af Lilsalbe, hvori man var bleven enig om at ville have en vis Mand til Præst. Jeg vil dog tillade mig at gjøre den høitagtede Minister opmærksom paa, at han vistnok tager feil i dette Stykke, thi naar der er Tale om at indsende en Moddeputation eller et Modandragende til Regjeringen, har det ofte vist sig, at Folk ikke have haft saamegen Interesse for Sagen, at de vilde have den Uleilighed; men naar det derimod kun gjaelder om at gaa hen til et Sted i Kommunen, for til Medlemmer af Menighedsudvalget at vælge Personer, der staa i Modstrid til Fler-tallets Afslutning, vil man ofte have en Fornøielse af at gjøre det. Jeg tror derfor, at den Enighed, som Ministeren fordreer, for at der skal tages Hensyn til Menighedsudvalget, meget vanskelig vil komme tilstede. Om hvorvidt en Bestemmelse som den, jeg ønsker, i Virkeligheden vilde gavne Udviklingen af det religiøse Liv i Befolkningen, kan der ganske vist gjøre sig forskellige Meninger gjældende, men jeg tror dog, at hvis en saadan Ret kunde bewirke, at Folk, som kun søge geistlig Virksomhed, fordi de synes, den giver en god Indtægt og er en behagelig Ledelse, for Fremtiden ikke vilde staa ind paa at ville være Præster, vilde der være vundet ikke saa ganske Lidt. Med Hensyn til den folkelige Side af Sagen tror jeg, der vilde vindes endnu Mere. Det ærede Medlem for Rølding (Berg) udtalte sig for Lidt siden om, at Præsterne skulde have Lidt Mere at bestille, idet han mente, at de ved Siden af deres øvrige Gjerning kunde meddele folkelig Undervisning; men Sagen er den, at Præsterne, naar de i Virkeligheden ere ufolkelige — og det kan ikke negtes, at de for Diebliffer i Virkeligheden som oftest ere det, idet de i meget vigtige Folkestager ikke ere enige med Befolkningen — ville have Vanstuelighed ved at holde folkelige Foredrag. Hvis vi imidlertid kunde komme til selv at vælge vore Præster, vilde det ikke hjælpe saa Lidt til, at Præsterne bleve mere folkelige, end de nu ere.